

NAPLÓ

Előfizetési ár:
Egész éve 5 kor. | Egyes szám ára 4 fill.
Folyóiratoknál 6 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvételre csak jelzéssel van megengedve

A vasuti baleset örültje Felrobbantotta magát

Törvényhozók és törvénytartók.

(D) A magyar nép, de Európa minden alkotmányos államának népe, azért választja meg időszakonként a törvényhozó testületbe a képviselőit, hogy azok a parlamentben megjelenvén, a nép érdekeit legjobb tudásuk és meggyőződésük szerint szolgálják. Erre a diszes, megtisztelt és eléggé jól dotált állásra választások idején olyan nagy a túlekedés, hangzatos jelzések kíséretében, hogy a derék polgárok igazán zavarba jutnak, vajjon kit is tiszteljenek meg kitüntető bizalmukkal, mert a jelölt urak az ígéretekben úgy tullicizálják egymást, mint az elszaporodott moztulajdonosok. Mikor aztán a fényesen kibeszelt mandátumnak már birtokában vannak, akkor nemcsak a választóikra, de még a parlamentre se hederítenek és csak nagy ritkán, szenzációs események reményében mutatkoznak a t. Házban, amikor valami nagy heccre van kilátásuk. Mikor pedig olyan korszakalkotó, nagy viták folynak, mint mostanság is, akkor a több mint 400 képviselő közül alig verődik össze 40 ember és az elnök nem kezdheti meg a sürgős munkát, melynek sürgősségét, a meghosszabbított idő eléggé bizonyítja és szégyenszemre kénytelen katalógust olvasni és a távolléttükkel tündöklőket a házszabályok szerint jegyzőkönyvbe foglaltatni. Tisztelet a csakugyan kevés kivételnek, de ez nem jelent mást, mint súlyos kötelesség mulasztást, amit semmivel se lehet mentetni. Ha valakinek a magánügye előbbre való, mint az ország nagyérdeme, az ne vállalja a képviselőiséget, mellyel a tisztességes fizetésen kívül, még sok más előnyök is járnak; adja át a helyét másoknak, akik a nép bizalmát jobban tudják majd megbecsülni és érdekeit kötelességszerűen jobban is megvédeni; persze nálunk az a legnagyobb baj, hogy leginkább azok túlekednek a képviselőiségért, akik különben sem szeretnek dolgozni, — akiknek a dologra nincs is szükségük, mert megélik az öröklött név és vagyon után munka nélkül is és bizony nem szívesen áldozzák fel kényelmüket a munkában verítékező nép kedvéért.

Akárhogy forgatjuk, akár mint csavargatjuk, szégyenletes dolog, hogy nálunk a kötelesség teljesítését is már erénynek kell nyilvánítani és még kárhóztatandóbb, ha ebben olyanok járnak elől példával, akikre a nép, mint érdekei letéteményesére szent bizalommal tekint.

Az állami, közigazgatási, vagy akár milyen más hivatalnok ellen fegyelmet indítanak, — a közönséges kereskedősegédet vagy suszterlegényt elkergetik, ha kötelességét nem teljesíti, csak a képviselő uraknál képez dicsérendő és kivételes erényt az, ha akkor mikor már a polgárok ezrei a munkában elfáradtak, délelőtt 10 óra után méltóztatik a Házba fáradni. Az elnök idejekorán észrevette a bajt és a legerélyesebb intézkedést tette meg ellene, aminek most már meg van az eredménye és reméljük, hogy ezentul is meg lesz. . . .

A törvényhozók fényes, aranyos termékből kihatott a kötelességmulasztás a törvénytartók szerény termébe is és megtörtént a múlt hét folyamán az a botrányos eset, hogy az esküdtek távolléte miatt, egymás után két napon nem lehetett megtartani a végfalgyalásokat. Pedig mi és velünk együtt talán minden intelligens polgára a hazának, kitüntető megfizetésnek tartja az esküdtnak való jelölést és választást, mint a polgári erénynek legszebb és legbecsesebb jutalmát. Magasztos, szép és nemes az esküdtek hivatása, akik lelkiismeretük meggyőződése szerint gyakran élet-halál felett, becsület és egyéni szabadság felett ítélnének, ha kötelességüket emberileg méltóan akarják betölteni. Nem a napidíj nagysága, hanem a kiváltságos feladat magassága kell, hogy kötelessége pontos betartására ösztönözze az esküdteket, aki meg nem jelenése esetén bírótól, ügyésztől, vádlottaktól, védőktől és tanuktól megvonja a néha fontosabb ügyekre szükséges időt. Aki nálunk csak egyszer jutott abba a helyzetbe, hogy az esküdtszék előtt mint érdekelt fél megjelenjen, szomorúan tapasztalhatta, hogy az esküdtek közül hányan megkönyörökeznek, kérve, hogy éljen „visszavetési” jogával, hogy azután ők a tárgyalás elől menekülhessenek. Pedig minden kötelesség egyforma és ha egyszer vállaltuk, akár díjazással, akár díj nélkül, teljesíteniünk kell azt embertársaink javára és saját lelkiismeretünk megnyugtatóra . . . Vajjon

mikor is jön meg már — vagy talán soha jön meg — nálunk az az idő, amikor a kötelesség teljesítését minden ember — nem erénynek, — hanem kötelességének fogja tartani? . . .

A polgármester ur figyelmébe.

Ezalatt a cím alatt lapunk, a „Napló” múlt év szeptember hó 19-i számában foglalkozott azzal a hallatlan és életveszélyes közlekedési állapotokkal, amelyek a városligetben, az Aréna-ut és István-ut keresztezésénél, — közvetlen a „Park”-kávéház előtt — uralkodnak. Rámutatott a „Napló” arra a könyelmű és meg gondolatlan építkezési módra, amelylyel ezen a helyen a közúti vaspálya társaság vágányait lefektették. Felhívtuk a polgármester, illetve a tanács figyelmét a közönség testi épsége ellen irányuló merényletre s a bajok haladéktalan megszüntetését, — orvoslását kértük.

Ugy látjuk, hogy a székesfőváros bölcs tanácsa ezideig nem vett tudomást jóakarata s a közönség érdekében tett felszólalásunkról. A Noé idejébéli, kávéháznak csufolt rozoga épület, vakolatlan, piszkos falaival még mindig ott diszeleg a városliget egyik legszebb és a közönség által legjobban járt részén, „dicséretére” középitési és szépítészeti bizottságunknak. A közúti vasut kettős vágányai még mindig ugyanazon a helyen huzódnak el, ahová lefektették. A közönség életbiztonsága tehát még mindig ép úgy van veszélyeztetve, mint megelőző időkben. A villamosok gyilkolása engedélyezve, szabaddalmazva van.

A felelősséget most már a leghatározottabban a székesfőváros tanácsára hárítjuk. A közlekedési osztály akkor, amikor a vágányok lefektetését oly meg gondolatlan terv szerint javasolta, hibát követett el. Viselje könyelműségének konzekvenciáját. De sokkal nagyobb bünt követt el a tanács, amikor a vágányoknak ily módon való lefektetéséhez az engedélyt megadta. Ezzel hozzájárult ahhoz a hallatlan könyelműséghez, amelyet a közlekedési bizottság elkövetett.

Kérjük tehát még egyszer a székesfőváros bölcs tanácsát: meddig akarja tűrnie ezeket az életveszélyes köz-

lekedési állapotokat. Nem hajlandó-e sürgősen intézkedni, hogy mielőtt egy nagyobb katasztrófa bekövetkeznék, vagy a rozoga épületet távolítsák el, vagy pedig a vágányok felszedésével s célszerűbb lerakásával segítsék a bajon. Véleményünk szerint egyik megoldás sem tűközik nehézségbe. A rozoga épület bérletjével a bérlet bármely pillanatban felbontható. A közúti vaspálya-társaság pedig szintén bármikor kötelezhető arra, hogy a közönség testi épsége és életbiztonsága szempontjából, célszerű módon igyekezzen a bajt orvosolni.

Halogatásra idő nincs. Preventív intézkedésre van szükség. Közleg a tavasz. A főváros közönségének 90 %-a tódul ki az első napsugárra a városligetbe. A színház is látogatottab lesz, a forgalom megszázszorozódik. Ne várjuk be tehát, hogy a hatóságok könyelmű gondolkodása folytán, emberélet essen áldozatul. A katasztróféért nem a villamos vasut-társaság, sem annak alkalmazottai, hanem a tanács lesz felelős. Még kártérítési szempontból, jogilag is.

Hoz-e a rozoga, piszkos épület annyit?

Hogy pedig semmi mulasztás ne terhelje lelkiismeretünket, felhívjuk Boda Dezső főkapitány ur figyelmét is ezekre az állapotokra. Mint a rendnek s a közönség személy- és vagyonbiztonságának legfőbb őre, fáradjon el egyszer erre a veszedelmes helyre, megvagyunk győződve róla, hogy bölcs intézkedésével módját fogja ejteni, hogy amíg az illetékes faktorok jobbik eszükre térnek, legalább megfogja védeni a közönség testi épségét s bölcs tanácscsal fog szolgálni azoknak, akik arra rászorúlnak. Szükség esetén pedig, egyéniségének teljes súlyát latba fogja vetni, hogy ezen, a rendőrség hatáskörébe is mélyen vágó bajon, segítve legyen.

A Napló Mindenütt.

Budapest gyomra.

Hogy az egész világon Budapest lakossága szenved leginkább gyomor-bajban, azt a karlsbadi fürdő-igazgatóság által kiadott statisztika bizonyítja legjobban, mely szerint a fürdő minden második látogatója budapesti ember. Azon se nagyon törjük a fejünket, hogy a tömeges gyomorbetegségek honnan és miből származnak, mert közismert dolog hogy a mi szép fővárosunkban már

Nemcsak az élelmiszereket, de az ásványvizeket, sőt még a levegőt is meghamisítják és a kinek aczéllal béleit gyomra nincs, az idővel feltétlenül belebetegszik a sok kezemi-czébe, a mit a piacon, élelmiszer-csarnokokban, tejcsarnokokban és a különféle vendéglőben, mint tápláló (?) szert kénytelen megemészteni. Innen ered a gyomor bajon kívül más, egyéb betegség is és nem csoda, ha a megbetegedettek nagy számát, már a rendelkezésre álló kórházak sem képesek befogadni.

És az élelmiszerhamisítók eddig vigan grasszáltak, mert egy néhány korona büntetés után vigan folytatták mérgezési pusztításokat a büntető törvény fufangos megkerülésével. Ennek a vidám uszórakodásnak azonban most reméljük nem sokára vége szakad, mert a megszigorított új rendőrbüntető eljárás, mely január elsején lépett életbe, kérelhetetlenül sújtja a mérgekeverőket és már az első ilyen tárgyaláson 12 ügyben hoztak súlyos ítéleteket az élelmiszerhamisítók ellen. Ez ügyekben most Melha Kálmán tisztii főügyész képviseli a vádhatóságot és minden enyhébben kiszabott büntetést kérelhetetlenül felebez és drákói szigorával, még az elzárást is javasolni fogja, különösen azokkal szemben, a kik másodizben is elkövetik a már egyszer büntetett vétséget és ekkor talán lehet reményünk, hogy Budapesten kevesebb esz a gyomor bajos ember, Karlsbadban pedig jelentékenyen lepad a magyar fürdővendégek száma.

A kalaptük.

Kedden, azaz január 24-ik nevetes forduló a női öltözék divattörénetében. Azon a napon nem történt kevesebb, minthogy életbe lépett egy törvény, avagy hogy ama bizonyos főkapitányi rendelet, amely íratott szab a női kalap-dárda immár torribilissá nőtt méreteinek és védőpajzsot rendel a dzsida végére, azaz timondja, hogy máttól fogva kalapándsával nem szabad szemet kiszurni, legfőljebb kiútni. Mit jelent ez a törvény? Azt jelenti, hogy a nők, Éva leányai, a világ legszebb eremtményei, máttól fogva néhány rongyos kiszurt szem kedvéért nem öltözködhettek úgy, a hogy akarnak, hanem engedelmessé kénytelenek egy otromba prózai rendelkezésnek, amely egyszerre megczáfol minden férfiu udvariasságot. Nem csoda, ha a szabad Magyarország polgárnői főhíborodnak e törvény hallására, a mely egy lépés a nők ragába hajtása felé... Különben, ha jobban meggondoljuk a dolgot, rájövünk, hogy még sincs akkora ok a főhíborodásra, vagy legalább is van valami, a mi vigaszt nyújt a szegény női nemnek. Ugyanis, ha ezt a fegyverét el is vehették a nőknek, a legveszedelmesebbet sohasem vehetik el tőlük. Azt a hegyes, tüzes tört, a mely a kalap karimája alatt foglal helyet, a mely a nők legerősebb fegyvere, a nyelve, mely néha még jobban sebez, mint a leghegyesebb tü... .

Kenyér és cigaretta

A rendőrök szombaton reggel egy kicsi, nyolcz év körüli gyereket vittek be a rendőrkapitányságra. Szőke fűrtös, vézna, sáppadt képű kis gyereket, aki házról-házra járva koldult ahelyett, hogy iskolába ment volna.

A kis gyerek szakadozott, rongyos kis ruháskájában a hidegtől és félelemtől reszkette típegett be a rendőrszobába, a hol az ügyeletes nyomban vallatás alá vette.

— Ki fia vagy. Hogy hívnak?

— Varga György fia vagyok, engem is Györgynek hívnak. Az apám szegény napszámos ember, de most nem tud dolgozni, mert beteg, mondta el a gyerek gyors egymásutánban, mintha csak betanulta volna.

— Tudod-e, hogy nem szabad koldulni?

— Tudom.

— Hát hogyan merted mégis megtenni?

— Mert kenyér kellett. Nem kertem pénzt sehoh, csak egy kis kenyeret.

— S kaptál?

— Hol kaptam, hol nem.

— Itt maradsz a rendőrségen — mondta neki az ügyeletes.

A gyerek sirva fakadt.

— Eresszenek el — könyörgött kétségbeesetten — máskor nem koldulok többet sohase, csak eresszenek haza. Édes anyám is beteg.

Az ügyeletes megsajnálta, megessett a szive a gyereken, aki ugylátszik, 8 éves kora dacára, az egyetlen keresője, dolgosa a családnak. Elengedte a rendőrségről, azonban keményen ráparancsolt:

— Hanem ha megegyszer koldulni fogsz, akkor itt fogunk s beleszál ám zárva!

— Isten bizony nem teszem többet, — mondta a gyerek s kisomfordált az őrszobából.

Alig hogy kitért az Erzsébet-térre, már megszólította a legelső kaputos urat s elje tartott tenyérről könyörgött:

— Bácsi, kérem, adjon egy krajcárt kenyérre, beteg az apám.

Az ur megszánta s adott neki öt krajcárt.

Mihelyest a markában érezte a pénzt a gyerek, szaladt a közeli trafikba. Mikor kijött, egy dráma cigarettá füstölgött a szájában... .

Szegénység és tudatlanság.

Irta: dr. Király Péter.

Hugó Viktornak, a világirodalom egyik legszeniálisabb moralistájának és írójának van egy munkája, egy regénye, a melynek címe: „A nyomorultak.” E munkájában megismertet bennünket a nagynevű író azon társadalmi és egyéni bajokkal, szenvedésekkel, nélkülözésekkel és csapásokkal, a melyek az emberi intézmények tökéletlenségéből, az emberek lelki, erkölcsi és anyagi szegénységéből és tudatlanságából, műveletlenségéből származnak.

Hugó Viktornak e regényében körülírt és ismertetett sok-sok igazsága mindmegannyi halhatatlan és örök igazság marad, a mig csak emberek élnek a földön.

A bajoknak és szenvedéseknek és így a bűnnek és erkölcsi telenségnek is, legborzasztóbb szülőanyja a szegénység és a műveletlenség.

A szegénység, amely eldurvitja, sőt kiöli az emberben az igazság, a jogosság, a méltányosság és emberiség érzését.

A nélkülözés, az éhség, mindmegannyi kerítő. A nyomor egy-

kiáltó végszükség és elaljasító kényszer, a melynek írott törvénye nincsen, a mely az emberi korlátokat a maga kielégítésére törekvő utjában nem ismeri és nem tiszteli. Egy olyan szörnyeteg az inség és a nyomor, a mely nem ismeri a bűnt és nem féli a büntetést, nem tiszteli sem a tulajdon szentségét, sem az emberi életet; nem iszonyodik, nem riad vissza semmitől.

Íme, ez az emberi és társadalmi nyomor rideg, igazi karaktere.

Ennél semmivel sem különb és semmivel sem megnyugtatóbb az a másik réme az emberiségnek, amely a tudatlanságban — a műveletlenségben rejlik... .

Ha a magyar szociális mozgalmakat figyelemmel kíséjük, azt tapasztaljuk, hogy ennek indító oka nem annyira a szegénységben és nyomorban, mint inkább intézményeink tökéletlenségében, aztán a tudatlanságban, az erkölcsi érzék eldurvultságában és a lelkinemesség hiányában rejlik.

A népnevelés nálunk helytelen irányban és gyakorlati ismereteknek ugyszólván a semmibe vételével történik.

Helytelen irányban történik azért, mert még mindig idegen a tanítási módszer és rendszer, a mit a népnevelés terén alkalmaznak.

Megismertetik a zsenge gyermekeket a nagyvilág történelmével — a mult idők nagy eseményeivel — hogy t. i. mi módon vezette ki Mózes a zsidókat Egyiptomnak földjéről, a szolgásgáznak házából; — mi módon sújtotta le a macedóniai Nagy Sándor és a nagy Napoleon véres csatákban a maga ellenfeleit stb.

Mi hasznát veszi mindezeknek az életben az iskolás gyermekből felnőtt közönséges munkás ember?

Megtanítják a multra, amely a jelent készítette és teremtette elő, — de nem tanítják vagy legalább is nem kellőképpen tanítják és ismeretik meg vele a jelen, — a jelen állapotok és életkörülmények mibenlétét, melyből a jövőnek kell kialakulni és előteremtődni.

Nem tanítják meg arra, hogy miben áll az erkölcsi, szepítőellen és tiszta élet elve, iránya, törvénye, feltétele, szelleme?... — Mit követel az élet, a társadalom, a haza?... Mi sors vár az emberre künn a prózai sivár küzdőterén?... Hogy kell az emberek közt felismerni jóakarókat és kiismerni megrontókat? Hogyan kell óvakodni a gonosztól, mely az életben annyiszor megkísért és oly nehéz próbáknak tesz ki bennünket? Hogyan őrizze meg az ember a maga lelkét és erkölcsét a hamis tudományoktól, a tudákos metelytől, az álpróféták és álbölcsek alattomos fufangjától és véres száju, nagy hangu csábításaitól? miként kell cselekednie, hogy a jót és mindig csak a jót kövesse és sze esse, — nem jutalomért, nem kecsge elő kilátásokért, hanem a jó iránt való erkölcsi nemes rokonszenv, vonzalom, ragaszkodás kedvéért, — magáért a jőért, mely önmagában foglalja mindazt, ami az ember életét kellemessé és nemessé teszi?... Ez a jelen való élet megismerése és megismeretése, sokkal közvetlenebbül érdekli az embert, mint a mult. A mult messzebb van tőlünk és így nem befolyásolhatja annyira sorsunkat, mint a jelen. — A nagyvilág

kevesbé érdekel bennünket, mint a nagyvilágban a mi szűkebbkörű kisvilágunk, a mi hazánk, társadalmunk, vármegyénk, városunk és községünk. Majd ha azt tanítják, ha a nép és munkásosztály ezt megtanulja, akkor kisebb lesz a szegénység és kevesebb a tudatlanság!...

IRODALOM MŰVESZET.

KRITIKA.

— Egy modern költő verseire. —

Olvastam verseit
Egy modern költőnek,
Kírói álpróféták
Csodát jövendőnek,
Kit égig magasztal
S agyon dicsér nem egy,
Hogy a könyökéről
A bőr is majd lemegy.

Hát ez a költészet?
Ez a modern lyra?
Nem érti azt senki,
Az sem, aki írta.
Nincs abban értelem,
Se gondolat, eszme...
Biz attól még a jó
Kutya is megveszne.

Ha én bíró volnék,
S ha még deres volna:
Az én ítéletem
Felette így szólna:
„Hamis versgyártásban
Bűnös kend Vad Endre,
— Istennél a pardon —
Huszonötöt kendre!

Leel-Ossy Albert.

Őszi rózsák. E czim alatt Leel-Ossy Albert, Biharországban és annak határain túl is előnyösen ismert költő, egy kötetbe gyűjtötte a lapokban elszórtan megjelent és egyéb verseit, melyek így egy bokorba kötve világosabb képet és kedvező véleményt nyújtanak szerzőjéről, akinek legerősebb oldala a népies lyra és a satirikus elem, amit külön ciklusba gyűjtött modern versek utánzata legjobban bizonyít. A 115. oldalra terjedő, csinosan kiállított verskötetből poetikus tartalmukkal leginkább kiválnak a népies versek, míg a hazafias költemények őszinte magyar lélek megnyilatkozását tüntetik fel. Lapunk mai számában mutatványul közlünk egyet a satirikus versekből, a modern költészet művelői ellen. A kötet megrendelhető szerzőnél Micskén, Bihar-megyében, bérmentes küldéssel, 2 korona 35 fillérért.

Vigszínház. A Vigszínházban most került bemutatásra Bródy Sándornak „A medikus” czimű fővárosi története, mely az orvosjelöltől szól, aki már egyetemi hallgató korában lekötölte magát a leánynak, akinek családja őt tanulmányában elősegíti.

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkövek rendkívül nagy választékban kaphatók. Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, véső- és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

A czimszerepet Csontos játszotta, aki ismét elsőrendű alakítást mutatott be és szemlátomást nő a közönség kegyében. Partnere, Varsányi Irén, a darab hősnőjét mutatta be művészi finomsággal. Kétúró szerepekhez jutottak Haraszthy Hermin, Makay Margit, Fenyvessy és Szerényi, akik a rájuk bízott feladatnak fényesen megfeleltek. A darab, melyben csaknem az egész férfiszemélyzet közreműködik, mély benyomást tett a színházat zsufozásig megtöltött előkelő közönségre és a szereplőkkel együtt a szerzőt is számtalanszor a lámpák elé szólították.

Polgár Károly kltüntetése. Polgár Károly, a pozsonyi színház új igazgatója, aki még ez év szeptemberéig a délvidéki szinikertületben működik, most keresi fel hét esztendei működés után utoljára azokat a városokat, amelyekben eddig játszott. Zomborban hét esztendővel ezelőtt a Denevér cz. operettel kezdte meg működését és most ugyanezzel az operettel bucsuzott. És a míg hét év előtt kétkedéssel fogadták a színészeket Zomborban, addig ma nagyra nőtt az értékük, hogy az utolsó előadások jegyeiért nemcsak az intelligens magyar közönség, hanem a szerb ajkuak is valóságos harcokat vívtak. Az előadás kezdete előtt a szintgyi bizottság tagjai, a sajtó s a közönség képviselői, hölgyek és urak, egészen ellepték a színpadot s a megjelentek nevében dr. Strasser Henrik szerkesztő és dr. Pataj Sándor ügyvéd meleghangú beszédben köszöntötték Polgár Károly igazgatót, azért a nagyarányú kulturális munkáért, amelylyel a délvidék közönségével megszerettette a magyar színművészetét. Eközben átadták neki a közönség pompás ezüst babérkoszoruját s azonfelül egy csomó babérkoszorút, palmaágat és elismerő iratot. Polgár Károly a pozsonyi színházhoz újabb szerződést kötött Bérczy Gyula operette komikust, Deréki Jánost, a „Vigszínház” volt tagját, Berenglonát és Székely Károlyt és több olyan darabot szerzett meg előadásra, melyek még Magyarországon sehol se kerültek színre.

**Reggelizés előtt
fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle**

Igmándi

Keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használatra valódi állás gyomorhajosoknak, székrekedésben szenvedőknek. — Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

HIREK

A Hétről.

A vasuti baleset örültje.

A múlt héten egy számalomra méltó külsejű fiatal ember jelent meg Kerpich Jakab dr. aradi orvos rendelőszobájában. A fiatal embernek jobb keze teljesen hiányzott, bal keze csonka volt, fél lábra sántított és fejét is borzalmas sebhelyek ékteleltették el. Ezenkívül sovány és sápadt volt, mintha már hosszú idő óta nem táplálkozott volna rendszeren. Az orvos megkérdezte a fiatal embert, hogy miben állhat szolgálatára, mire az a következőket adta elő: A petrozsényi osztálymérnökségnél szolgáltam, mint forgalmi gyakornok. Ezelőtt hat hónappal azonban munkaképtelen lettem egy súlyos baleset következtében. Szolgálatot teljesítet-

tem, mikor egy alagútban elgázolt egy vonat. Menekülésre nem volt időm, az alagút falához lapultam, de a veszélyt el nem kerülhettem. A vonat a falhoz szorított és valóságos összeroncította a testemet. Az orvos megnézte a fiatal ember irásait és konstata, hogy előadása szóról-szóra igaz.

— És miért jött fel most hozzám — kérdezte az orvos.

— Azért, mert borzasztó fejszaggatásom van.

— Tisztán csak ezért utazott Aradra? Hiszen közelebb is kapott volna orvost.

— Ez igaz, de ugyis dolgom van az aradi üzletvezetőségnél. Meg aztán a főök az, hogy nem akarok tovább otthon maradni, mert az anyám bolondnak tart. Azt mondja, hogy aki szénát eszik, az bolond. Én pedig nem eszem mást.

— Ugyan, ugyan — mondta az orvos, aki hamarosan látta, hogy őrlöttel van dolga, — maga csak szénát eszik?

— Igen doktor ur, csak szénát. Mást nem tudok megenni.

Az orvos, aki a szerencsétlen kiéhezett beteget megsajnálta, tejet és kenyeret hozatott be és kapacitálni próbálta a beteget.

— Egyen barátom egy kis kenyeret, ez nagyon jó. Én is szénát ettem ezelőtt, de abbahagytam, mert nem elég tápláló.

Az elmebeteg a nagy unszolásra fogai hegyével lecsipett egy kis morzsát, de azonnal undorral kiköpte.

— Nem tudom megenni. Ha volna benne oly szép szálás széna, akkor megenném, de így undorodom tőle.

Az orvos, miután kétséget kizárólag konstata, hogy a fiatal ember, nyilván a vasuti szerencsétlenség utókövetkezményeképpen megőrült, beosztályába és egyben eljárt a biztosító pénztárnál a szerencsétlen embernek elmeorvosintézetben való elhelyeztetése érdekében.

Felrobbantotta magát.

Borzalmas módon vetett véget az életének Lukinics András pécsi közművesegéd. A szerencsétlen ember a szó szoros értelmében felrobbantotta magát. Lukinics már régóta betegeskedett, folyton életuntságról panaszkodott. Betegsége miatt dolgozni sem tudott és különösen ez keserítette. Szombaton délután két óra tájban egyszerre rémes dördülés rázta meg a Barátur környékének csendjét. Az utcabeliek kiszaladtak, hogy megtudják a dördülés okát. A 30. számú házban a lakók akkor már Lukinics lakásának ajtaját fessegették, amely zárva volt. A dördülés, amely az egész házat megrázta, ismét hangozott. A kettős, dupla ajtó felfeszítése után leirhatatlan, retentetes látvány tárult az egybegyűlt tömeg szeméi elé. A szoba közepén egy felismerhetetlen véres husczafat feklött óriás vértócsában. A szoba mennyezete, a falak mind tele voltak apróbb-nagyobb emberi testrészekkel. A borzalmas felfedezésről ekkor értesítette valaki telefonon a rendőrséget. Kitért, hogy Lukinics András dinamitpatronnal ölte meg magát. A patron 10—15 cm. mélyre ásta a szoba földes padlójába és arra arcczal ráfeküdt. A patron a szerencsétlent apró, felismerhetetlen huszarabokra vitte szét.

— Óriási vihar a tengeren. Egy magyar hajó Brémából elindult, hogy matrózai és az utazó közönség hat, hét nap alatt Amerikába megérkezék; a matrózok jó kedvvel és fűtűrészeve indultak el, de mikor a

tenger közepére értek, óriási vihar támadt. A hajó léket kapott és az emberek, akik a hajón voltak, ép utolsó fohászukat küldték az Istenhez, amidőn a nagy szerencsétlenségben hirtelen szerencsés fordulat történt, a hajón ugyanis óriási módon fel volt halmazva zsákokban valódi Kotányi-féle rózsapaprika, amely ép arra a helyre dült, ahol a hajó léket kapott és így a Kotányi-féle rózsapaprika mentette meg sok száz ember életét. Az emberek megfogadták, hogy ezentúl csakis Kotányi-féle rózsapaprikával fogják az eledelüket fűszerezni. A megmenekült utasok Kotányihoz köszönő sürgönyt menesztettek.

Művészet az iparban.

Lapunk különös szeretettel foglalkozott mindig iparosaink érdekeivel, az iparral és az abban megnyitkozó művészettel. Teret nyitunk lapunk hasábjain azoknak a derék iparosainknak a megdicséretére, akik arra, méltán rászolgáltak. Hogy tudja a nagyközönség, kikhez fordulhat teljes bizalommal s hol találja meg olcsó pénzen a jó, szolid rendbe készült mesteri munkákat. Állandó rovatot nyitunk tehát e czélból, mert derék iparosaink érdemet szereztek arra, hogy velük foglalkozunk.

Stadler Márton műasztalosról kell ma megemlékeznünk, akinek a IV. ker., Mólnár-utca 5. sz. alatt van választékosan berendezett műasztalos telepe és műhelye. Amit a butor ipar terén szem, száj, megkiván, minden találhat és kapható nála és pedig remek kivitelben, szolid árban. Készítményeit különösen a csiny és izlés jellemzi. Elvállal bármily kényes munkákat és a legizlésebb kivitelben.

Még egy másik, derék iparosunkról is ez alkalommal szólnunk, Macskásy István épület- és műlakatos neve nem ismeretlen a főváros közönsége előtt, de ismerik szolid cégét a vidéken is. Nagyszabású műhelyei a IV., Magyar-utca 23. és Rákosliget-utca 28. sz. alatt vannak. Épület és műlakatos munkán kívül állandóan nagy raktárt tart takaréktűzhelyekből. Elvállalja méltányos árban ezeknek átalakítását is. Bátoran ajánljuk a szolid, kiváló céget a nagyközönség figyelmébe.

Rózsadomb

Ilegxonáltabb helyén Zárda és Zivatar-utca sarkán, előkerttel és kertü udvarral, 2, 3, 4 és 5 szobás lakások, hallal, ilzethelyiségek, szobrász és festő műtermek, a legnagyobb komforttal, gáz, villany, vacuum és telefonnal ellátva 1911 május 1-re kiadók. Bővebbet Kállai Ignácznál, Hársfa-utca 40. szám. Telefon 60—42.

Nyilt-tér.*

E rovatban loglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Kistájgerozás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérfizetés daczára minden ok s megkérdezésem nélkül 650 koronával kistájgeroltattam. Fogműtermemet már Baross-tér 18. szám alá helyeztem át, hol kérem engem szükség esetén felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Guttermuth János

Baross-tér 18. (a keleti pálya udvar közelében). Telefon: 159—36

FORRADALMI LAZ.

17 (Arzbaschew regénye.)

— Hagyjatok beszélni, — védekezett Andrejew, — mert igazat mondok! Valódi jezsuiták vagytok és készséggel, álszenteskedve meghajoltok a munkás, a tanító és a földműves szent munkája előtt, de ha holnap a sors arra kényszerítene, hogy csatornákat tisztítsatok, követeket törjete, vagy piszkos, szurto gyermekeket tanítsatok, akkor kétségbeesve jajgattok és szegyenlente ismerősökkel találkozni! . . .

— És miért? Mert nincs bennetek büszkeség, nem becsültétek eléggé magatokat! Nem hiszitek, hogy nem az élet szépit benneteket, hanem ti szépititek meg az életet és hogy az élet csak akkor fontos és érdekes, ha a — magatoké! — mondta lelkesedetten Andrejew.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdezte türelmetlenül Larionow.

— Azt, hogy én is paraszt származású vagyok, — kiáltotta Andrejew dörgő hangon, kezeit ökölbe szorítva. — Gyermekkorom óta a saját munkámra vagyok utalva és az életet nem pusztán könyvekből tanultam megismerni! Véres verítékekkel szereztem meg minden betévé falomat és megszoktam, hogy magamnak én vagyok minden és nem törődöm vele, milyen helyet foglalok el a többi emberek között! Vigye el őket az ördög, csak én ne éhezsek és ne veszítsem el jókedvemet! . . .

Ezért szeretem magamat, ezért tudom mire van szükségem és ezért teszem csak azt, ami éppen jól esik. . . De ti meghajoltok a mások véleménye és tehetsége előtt, alkalmazkodtok a körülményekhez és azt se tudjátok, hogy mire van tulajdonképpen szükségetek! Az imént is azt mondtad: „hogy majdnem belejutottál egy összeesküvésbe. . . hogy revolverrel kínáltak”. — Az ördög is, hát az összeesküvésbe csak véletlenül kerültök, mert mások is belejutottak? És az életbe is azért léptek, mert mások ezt helyesnek találják? Nos, ha én valamikor az összeesküvők közé lépek, csak azért teszem, mert meg leszek győződve ennek szükségességéről és mert magamnak is jól esik, — érteitek, — magamnak! Akkor félelem nélkül halok meg és legyilkolok bárkit, anélkül, hogy a kezem reszketne! . . .

Ez az! . . .

Andrejew elhallgatott és idegesen tépdeste bajusza végét.

— Milyen egyszerűen mondja ezt — jegyezte meg aggódva Dóra.

— Azt kívánja talán, hogy képtelenem beszéljek? — kérdezte Andrejew rosszakaró gunynyal. — Az éppen a baj, hogy olyan kornak gyermekei vagytok, melyben az ember olyan buta és nyomorult hogy saját egyszerű, szép életének terhe alatt megörnyedt és azt hitte, hogy kötelessége mindenkit becsülni és szeretni, csak önmagát nem! Mindenféle badarságokat meghallgattatok: meséket a Megváltóról, hazáról, emberiségről, felebarátról!

